

תת"ע 9736/04/19 - מדינת ישראל נגד אלי רגב

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 9736-04-19 מדינת ישראל נ' רגב

לפני כבוד השופטת ענת יהב
המאשימה המשיבה:
נגד
מדינת ישראל ב"כ המאשימה עו"ד עדי קליין

הנאשם המבקש: אלי רגב

החלטה

לפני בקשה לפסיקת הוצאות למבקש מכוח סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), במסגרתה עתר הנאשם לקבלת החזר הוצאות הגנתו, וזאת לאחר שהמאשימה הודיעה על חזרתה מכתב האישום כנגדו.

הרקע לבקשה :

ביום 29.11.18 הוגשה כנגד המבקש הודעת תשלום קנס, לפיו נהג באופנוע מסוג קואנג יאנג טיו טיואן מ.ר. 317217101, בכביש 20 ק"מ 21.2 מצפון, וזאת בשעה 08:46, או בסמוך לכך באותו היום ולא ציית לתמרור 815

עמוד 1

שסומן על פני הכביש ועבר על פני אותו השטח המסומן ובניגוד לתקנה 22 (א) לתקנות התעבורה.

המבקש הגיש בקשה להישפט (בהודעה זו אף הודיע על כפירתו במיוחס לו), ובדיון ההקראה הראשון, ביום 1.5.19 כפר הנאשם במיוחס לו, אף בנהיגתו באותו המועד כפי שתואר בכתב האישום, וביקש לקבוע לשמיעת הוכחות ואכן התיק נקבע לשמיעת ראיות ליום 16.7.19.

עוד קודם תחילת שמיעת הראיות וביום 14.7.19 הוגשה בקשה דחופה מטעם באת כוח המאשימה לתיקון כתב האישום וממנה עולה כאמור בסעיף 3 לבקשה כי: **"מחמת טעות לא הוספה תע"צ בעלות רכב לרשימת עדי התביעה".**

המאשימה נימקה את בקשתה בסעיפים 4 ו- 5 לבקשה, שם נכתב, כי אין המדובר בחומר ראיות חדש ועל כן אין בתיקון המבוקש לפגוע בהגנת המשיב, כן נכתב שבאת כוח המאשימה ניסתה ליצור מספר פעמים קשר טלפוני עם המשיב - הנאשם, במספר הנייד המופיע במסוף המשטרה אך נתקלה בצליל תפוס. לסיום, ציינה כי המדובר בטעות בתום לב וחזרה על המבוקש להוסיף לרשימת עדי התביעה תע"צ בעלות רכב.

ביום 16.7.19 הוגשה בכתב תגובת המשיב לבקשה לתיקון כתב האישום ממנה עולה, כי המאשימה ביקשה לתקן את כתב האישום רק לאחר שהנאשם כפר בכתב האישום בישיבת ההקראה ועל כן על המשיבה היה להגיש בקשה לתיקון כתב תביעה בהתאם לסעיף 92 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

כמו כן, נטען באותה התגובה כי לאחר שהמשיב כפר בכתב האישום ולאחר שלמאשימה היו שלוש הזדמנויות לתקן את כתב האישום (הנאשם כולל אף את ההודעה ששלח לעיני בית המשפט ביום הדיון עצמו), מדובר כעת בתיקון מהותי על דרך של הוספת ראיות והדבר פוגע בזכותו של הנאשם להליך הוגן (לעניין זה מצטט את רע"פ 2581/14 **יקותאלי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.2.15)). זאת ועוד, נטען בתגובה כי המאשימה לא פירטה מדוע תיקון כתב האישום על דרך הוספת ראיות (בשלב שלאחר ההקראה), אינו מהווה תיקון מהותי ואינו פוגע בהגנתו של הנאשם ובזכותו להליך הוגן.

ביום 16.7.19, המועד שנקבע לשמיעת הראיות, ביקשה באת כוח המאשימה לחזור בה מכתב האישום שלא בהסכמת הנאשם וללא צו להוצאות, זאת היות ועדיה לא יכלו להתייצב לדיון ההוכחות מסיבות אישיות. הנאשם הסכים לזיכויו אולם עתר להטיל הוצאות על המאשימה.

טענות הצדדים:

הנאשם טען בדיון, כי בהתאם לסעיף 80 לחוק הרי שעל המאשימה לשאת בהוצאותיו, כאשר לטענתו, ביצע מספר פעולות בתיק כגון: הגשת בקשה להישפט, התייצבות למועד ההקראה ב-1.5.19, ערך תגובה לבקשת המאשימה, והתייצב למועד ההוכחות וכפועל יוצא מכך, הרי שעבודתו כעורך-דין בתחום נזקי הרכב, נפגעה, שכן ויתר על תיקים והעבירם לעורך דין אחר.

בתגובה לכך, המאשימה בדיון יום 16.7.19 ביקשה כי יוצגו לה ראיות בדבר הנזק שנגרם למשיב ובנוסף הדגישה, כי השיקול לחזור בה מהאישום כנגדו, אינו נובע משיקולי ראיות אלא בהעדר התייצבות העדים - השוטרים וזאת על מנת שלא לבזבז את זמנו היקר של בית המשפט והנאשם.

באותו הדיון, ניתנה החלטה שעל הנאשם לגבות את אמירותיו בדבר הנזקים שנגרמו לו בכתובים, כשרק לאחר כך ולאחר תגובת המדינה תינתן החלטה בעניין כך.

ביום 29.7.19 הציג המבקש בהודעה כתובה לבית המשפט עותק של חשבונית על סך ₪ 1,053 מטעם עו"ד יעקב רואה וכן הודיע כי יש עו"ד נוסף שהופיע מטעמו אך לא הגיש לא קבלה וזאת על סך של ₪ 351 (סכום כולל מע"מ) וככל שיתבקש ידאג להגיש חשבונית זו או לחילופין תצהיר מטעמו של העו"ד שהופיע בעבורו.

המאשימה העבירה תגובתה לכך ביום 7.9.19 שם טענה, כי יש לדחות על הסף את בקשת המשיב שכן לא הגיש בקשה מפורטת תוך פירוט נזקיו ולא צירף תצהיר חתום בידי עורך דין. כמו כן, הדגישה בתגובתה כי המדובר בישיבת הוכחות ראשונה ובדיון שני במספר (וזאת בחלוף חודשיים בלבד ממועד המענה לכתב האישום) ולא היה כל שיהיו בתיק או הימשכות הליכים.

נוסף על כך, הוסיפה שהמדובר בעבירה מצולמת וראיות התביעה הינן טובות להוכחת האשמה ומעיון בתרשומות בתיק לא נמצא תיעוד לכך שהמבקש פעל להעתקת חומר הראיות והסרטון המצוי בתיק בעניינו.

בהמשך לאותה התגובה ובחלק המשפטי של הדיון בהקשר לסעיף 80 לחוק העונשין -נסמכה המאשימה על פסיקה אותה צירפה לתגובה וטענה, כי לא ניתן לקבוע בתיק דנן ש"**לא היה יסוד לאשמה**" וכי המשיבה נקטה באי סבירות בולטת בהגשת כתב האישום כנגד המשיב אלא להפך המשיבה פעלה בתום לב ובזהירות הראויה ולפי מבחני הפסיקה כל שכן כאשר מדובר בעבירה מסוג אחריות קפידה עבירה שהמאשימה פטורה מהוכחת היסוד הנפשי, וברי כי היה יסוד לאשמה ואילו המשיב לא סתר את החזקה שבדין.

באשר לעילה שעניינה "**נסיבות אחרות המצדיקות**" לפי הסעיף לחוק הרי שהבקשה הוגשה בחוסר סבירות והגינות מטעם המשיב שכן ההליכים לא התמשכו והמשיב אף לא פעל בשום צורה לדחות את דיון מועד ההוכחות בעניינו ולא פעל להקטנת נזקיו הנטענים לכאורה שהפסיד יום דיונים בתיקים שלו שכן הינו עורך דין במקצועו.

דיון והכרעה:

המצב המשפטי:

סעיף 80(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 קובע כי:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד לאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ה-1982 בסכום שיראה לבית המשפט"

הוראה זו, מטרתה, לאזן בין אינטרס הנאשם, שהעמדתו לדין נמצאה כבלתי מוצדקת, לבין האינטרס הציבורי בשמירת תקציב המדינה ובמניעה של הרתעת יתר מפני הגשת כתבי אישום.

סעיף 80(א) לחוק קובע שתי עילות לפסיקת הוצאות ופיצויים לנאשם שזוכה במשפט פלילי שנפתח שלא על דרך קובלנה: **האחת**, שראה בית-המשפט שלא היה יסוד לאשמה; **והשנייה**, שראה כי מתקיימות נסיבות אחרות המצדיקות זאת;

העילה של **"לא היה יסוד לאשמה"**, מתקיימת כאשר הנאשם זוכה או בשל כך שהאישום נגדו בוטל. זיכוי או ביטול כאמור (בהתאמה), הוא תנאי מוקדם והכרחי אך אין הוא תנאי מספיק, שכן, על בית-המשפט להוסיף ולבדוק את התשתית הראייתית, שהייתה לפני הגשת כתב האישום לבית-המשפט. רק כך יוכל להגיע לכלל מסקנה אם היה ואם לא היה יסוד להאשמתו של פלוני בדין פלילי.

העילה של **"נסיבות אחרות המצדיקות זאת"** בסעיף 80(א) לחוק, מטרתה להרחיב את מסגרת המקרים בהם יינתן פיצוי לנאשם שזוכה, והיא מקנה לבית-המשפט שיקול-דעת רחב לעניין פיצוי ושיפוי. עם זאת, על בית-המשפט להפעיל את שיקול-דעתו ולאזן בין מכלול השיקולים הניצבים בפניו, ובהם הגנה על זכויות הנאשם והצורך לפצותו או לשפוטו בגין הפגיעה בו עקב האישום; אל מול האינטרס הציבורי שבהעמדת עבריינים לדין בהתקיים ראיות מספיקות לאישום, בלא הרתעת יתר של התביעה.

יודגש, כי אפילו מתקיימות שתי העילות אין בית המשפט מחויב לפסוק הוצאות או פיצויים, אלא סמכותו היא סמכות רשות.

לא היה יסוד לאשמה:

בעניינו של המשיב מתקיימת הדרישה הקבועה והאישום נגדו בוטל עפ"י ס' 94(ב) לחסד"פ, דהיינו התנאי הראשון, אולם כפי שהורחב אין המדובר בתנאי מספיק ויש לבחון את כלל הנסיבות.

במקרה זה, נרשם דוח כנגד הנאשם לעניין תמרור 815, שטח המסומן על גבי הכביש, כאשר במסגרת הראיות ומעבר לדוח השוטר שצורף כראייה ראשית, אף היה מצוי סרטון ממקום האירוע.

אומר כבר כעת, כי איני רואה, שבמקרה זה קיימת רשלנות רבתית ואף לא רשלנות כלשהי של התביעה, שכן לא מצופה

ממנה לברר בכל מקום ומקום שם נאכפת עבירה, האם במקום מצוי תמרור כפי שנטען, ולא מצאתי שהתנהלות המאשימה הייתה בחוסר תום לב.

לעניין זה אוסיף, כי לו פנה הנאשם קודם הדיון במכתב למאשימה ומעלה את טענותיו קודם דיון ההקראה, או אפילו מצרף תמונות, ייתכן שהדיונים היו נחסכים ממנו. הנאשם לא עשה דבר וביכר את התייצבותו בבית המשפט.

בעניין זה אפנה לע"פ 5097/10 **בוגנים נ' מדינת ישראל**, שם קבע כב' הש' מלצר כי המבחן לעילה זו **"הוא מבחן 'התובע הסביר' ו'הסיכוי הסביר להרשעה'... יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר... מדובר בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובולטת. מטבע הדברים התממשות עילה זו צפויה להיות נדירה..."**

גם כך, לא מצאתי שבקשת המאשימה לצירוף תע"צ (תעודת עובד ציבור) בעלות יש בה כדי לבסס את בקשתו זו, וזאת אף על פי שהבקשה הוגשה בסמוך לדיון ההוכחות וזאת מכמה סיבות, האחת- הוספה זו נצרכה לאחר שהנאשם כפר אף בנהיגה גופא במועד הדיון, דבר שהצריך את המאשימה לחשב את צעדיה מחדש.

שנית, דרך קבע אין נאשמים כופרים בנהיגה עצמה ועל כן הנחייה שהמאשימה תגיש בכל תיק ותיק תע"צ בעלות רכב, יש בה משום הכבדה מיותרת ומסורבלת ואין צורך בה, אלא רק מקום שהכפירה הינה גורפת אף לעניין הנהיגה.

עוד יודגש, כי כבר בתחילת הדיון שנקבע לשמיעת ההוכחות ולאחר שהמאשימה גילתה כי עדיה, אשר היו אמורים להתייצב לא עשו כך, הודיעה בראשית הדיון שבשל כך, תבקש לחזור בה מכתב האישום. המאשימה לא חככה בדעתה, לא ביקשה מועד נוסף וביצעה על אתר, את האיזונים הרלוונטיים המתבקשים באופן נכון וראוי, בין העבירה המיוחסת לנאשם לעובדת העדר עדיה מן הדיון.

לפיכך, לא מצאתי כי לא היה יסוד להגשת כתב האישום נגד הנאשם שכן המדובר בעבירה מצולמת ולא שוכנעתי כי המאשימה פעלה באופן שאינו סביר או בחוסר תום לב בהגישה את כתב האישום נגד הנאשם היה בפני המאשימה חומר ראיות שהצדיק הגשת כתב אישום, בוודאי לא מצאתי שהמאשימה נהגה בזדון או כי בפניי מקרה קיצוני המחייב הטלת הוצאות.

האם מתקיימות "נסיבות אחרות" המצדיקות פסיקת הוצאות ?

מעיון בפרוטוקולי הדיון עולה, כי הנאשם התייצב לשני דיונים, האחד- הקראה והאחר דיון הוכחות, שארך זמן קצר, כשכבר בתחילת הדיון המאשימה ביקשה בהגינותה לחזור בה מכתב האישום.

כמו כן, גם כעולה מבקשת המשיב ביום ההקראה עולה כי המשיב הגיש את הבקשה לקביעת מועד להוכחות בעקבות הכפירה באשמה וזאת באותו היום ולא הגיש את הבקשה מבעוד מועד ועל כן אין לו על מה להלין אלא רק על עצמו בעניין זה.

המבקש, הנאשם שהינו עו"ד במקצועו, ביקש הוצאות- שיפוי להפסדים שנגרמו לו כתוצאה מההתייצבות לדיונים, כאשר תחילה ציין כי העביר 5 תיקים לעורכי דין אחרים (עמ' 4 לפרוטוקול ש'21 - 23), ואולם כאשר נדרש להוכיח את נזקיו, הועברה חשבונית אחת, ממנה לא ניתן להבין שמדובר בתיק שהועבר ממנו לעו"ד אחר, לא צורף כל תצהיר של אותו עו"ד ובנוסף לכך, אוזכרה הוצאה נוספת מבלי שצורפה כל חשבונית.

בכל הכבוד, הרי לא ניתן לומר שהנאשם הציג כראוי וכדבעי את נזקיו (ואיני אומרת שלו הציג הייתי מוצאת שיש להשיבם).

לא זו אף זו, לא מצאתי שהנאשם ניסה להקטין את נזקו. קרי, לא הגיש בקשה למאשימה קודם הדיון הראשון תוך שהציג את טיעוניו, בהמשך, במקום להגיש בקשה מסודרת להעברת מועד דיון ההוכחות, שכן קבועים ביומנו כעורך דין דיונים לאותו מועד ובכך יכול היה לחסוך את ההוצאות בגין העברת התיקים לעורך דין אחר -החליט אחרת.כאן, אף אציין, שדיון ההוכחות נקבע בהתאם ליומנו של הנאשם ולו טען שהמועד מתנגש עם דיון אחר, כמובן שהיה נקבע מועד אחר, חליפי.

כל נאשם שהוא ובכלל כך גם כזה שהינו עו"ד או כל אדם המחזיק במשרה שיש בה פוטנציאל פגיעה כספית בהתייצבו לדיונים, אינו זכאי באופן אוטומטי עם זיכוי לשיפוי או החזר כספי, ובוודאי שמקרה זה אינו חריג מכל מקרה אחר, שההנחה היא כי נאשם שהוגש נגדו כתב אישום, נושא בהשלכות פעולה זו אלא אם המדובר במקרה קיצוני, שאין זה המקרה כלל וכלל.

ויודגש, בכספי ציבור עסקינן ועם אלו יש לנהוג בזהירות יתירה וביד קמוצה.

לפיכך, הרי שגם בעילה זו של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" לא מצאתי כי לנאשם קמה עילת זכאות. הפסיקה התייחסה לקיומן של נסיבות אחרות בהקשר של טעמי צדק, נסיבות בהן נגרם עוול לנאשם, כאשר נאשם הועמד לדיון תוך עלילת שווא, כאשר נגרמו לנאשם עוול, סבל ונזק משמעותי או במקרה של זיכוי מוחלט.

נסיבות אלה אינן מתקיימות במקרה שלפני. וראה לעניין זה בע"פ 1382/00 **בן ארויה נ' מדינת ישראל** פ"ד נו (4) 714 , בע"מ 719 (ניתן ביום 6.6.02), נפסק באופן ספציפי לגבי עבירות תעבורה מסוג ברירות משפט, כדלקמן : "**במקרים בהם זוכה הנאשם זיכוי "טכני" מחמת העדר הוכחה - כגון כאשר לא הצליחה התביעה להביא עד מרכזי או כאשר לא נמצאה הראיה הטובה ביותר להוכחה, בלא קביעה פוזיטיבית כי הנאשם לא ביצע את העבירה - הרי ככלל ובהעדר נסיבות חריגות, כגון התרשלות של ממש מצד התביעה, לא ישופה הנאשם בגין הוצאותיו**".

במקרה זה, זיכוי של הנאשם הינו במהותו טכני, לא הוכח כי התביעה נהגה בזדון או באופן ש'אינו סביר', הנאשם לא פעל פעולות חריגות ומאומצות מעבר לנאשם אחר ואף למטה מכך, שכן אף לא צילם את חומר החקירה קודם דיון ההוכחות, לא הוכיח כי ניזוק ולא עשה כל מעשה להקטנתו, אם אכן היה כזה.

נוכח כל האמור לעיל אני דוחה את בקשת המשיב לפסיקת הוצאות הגנתו.

זכות ערעור כחוק.

ההחלטה תפורסם בנט והמזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ה אלול תשע"ט, 25 ספטמבר 2019, בהעדר
הצדדים.